

بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه الزهرا درباره خودآزمایی پستان

احد اشرفی عسگرآباد^۱، نرگس خانجانی^۲، مریم صابر^۳، سارا جلیلی^۴، اسماعیل خدمتی^۵

چکیده

مقدمه: سرطان پستان یکی از شایع‌ترین سرطان‌های قابل پیش‌گیری در زنان است. روش خودآزمایی پستان یکی از روش‌های پیش‌گیری از مرگ و میر، تشخیص زودرس و درمان آن می‌باشد. بدین منظور مطالعه حاضر جهت بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه الزهرا (س) درباره خودآزمایی پستان صورت گرفت.

روش‌ها: مطالعه مقطعی - تحلیلی حاضر با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده، بر روی ۱۳۵ دانشجوی دختر ۱۸ تا ۲۶ ساله دانشگاه الزهرا (س) انجام گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات، فرم‌های پرسش‌نامه با روایی و پایایی تأیید شده بود. جهت آنالیز داده‌ها از آمار توصیفی و آزمون آماری χ^2 استفاده شد.

نتایج: میزان آگاهی اکثریت دانشجویان (۴۵/۹ درصد) نسبت به روش خودآزمایی پستان متوسط بود. دانشجویان متأهل به طور معنی‌داری آگاهی بیشتری داشتند ($P = ۰/۰۰۷$). اکثر دانشجویان (۶۸/۱ درصد) و به خصوص دانشجویان مسن‌تر، متأهل و دانشجویان با سابقه خانوادگی مثبت، نگرش مثبت بیشتری داشتند. رایج‌ترین روش کسب اطلاعات برای دانشجویان وسایل ارتباط جمعی بود. دانشجویانی که اطلاعات را از کتاب‌های دانشگاهی می‌گرفتند، به طور معنی‌داری آگاهی بیشتری از دیگران داشتند ($P < ۰/۰۰۱$) و دانشجویانی که از وسایل ارتباط جمعی اطلاعات می‌گرفتند، نگرش مثبت‌تری داشتند ($P < ۰/۰۵$). دانشجویان با آگاهی بیشتر، نگرش بالاتری هم داشتند ($P < ۰/۰۰۱$).

بحث و نتیجه‌گیری: آگاهی و نگرش در مورد خودآزمایی پستان حتی در بین دانشجویان کافی نیست و به احتمال زیاد در بین جمعیت عمومی زنان از این میزان هم کمتر است. برنامه‌ریزی‌های مناسب باید حتی در محیط‌های آموزش عالی در مورد خودآزمایی پستان صورت گیرد.

واژگان کلیدی: آگاهی، نگرش، خودآزمایی پستان، دانشجویان.

مقدمه

امروزه سرطان‌ها از شایع‌ترین علل مرگ انسان‌ها به شمار می‌روند. در میان سرطان‌ها، سرطان پستان شایع‌ترین بدخیمی زنان می‌باشد و سالیانه باعث مرگ و میر هزاران نفر در کشورهای مختلف می‌گردد (۱). به گزارش انستیتوی بین‌المللی سرطان در سال ۱۹۹۷،

با گذشت زمان و پیشرفت‌های شگرف علوم پزشکی، مشکلات بهداشتی جوامع بشری شکل تازه‌ای به خود گرفته است. روزگاری بیماری‌های عفونی عامل اصلی مرگ و میر انسان‌ها در سراسر جهان بود، در حالی که

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

^۲ استادیار، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

^۳ دانشجوی دکتری، گروه آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

^۴ کارشناس، مرکز بهداشت استان آذربایجان شرقی، تبریز، ایران.

^۵ کارشناس، مرکز بهداشت استان قم، قم، ایران.

سرطان پستان ۳۰ درصد از کل موارد بروز سرطان را در زنان تشکیل می‌داد و این بیماری عامل ۱۵ درصد از مرگ‌های مربوط به سرطان در زنان بود (۲).

میزان ابتلا به سرطان پستان در بین زنان ایرانی ۵/۲۷ در صدهزار نفر می‌باشد (۳). این سرطان با مرگ و میر ۴ در صدهزار نفر، پنجمین علت مرگ و میر زنان است و سومین رتبه را از لحاظ بار بیماری در بین سرطان‌های زنان دارا می‌باشد (۴).

بررسی‌های اپیدمیولوژیکی نشان می‌دهد که شیوع بین‌المللی سرطان پستان در نقاط مختلف جهان متفاوت بوده است و همچنین در یک منطقه خاص نیز از زمانی تا زمان دیگر متفاوت می‌باشد. بر اساس برآورد صاحب‌نظران بهداشتی، میزان بروز این بیماری در بیشتر کشورهای آسیایی از جمله ایران با گزارش پایینی رو به رو است؛ به طوری که میزان بروز سالیانه این سرطان در ایران تاکنون ۳۹۴۶ نفر گزارش شده است (۵).

با توجه به این که عوامل خطرزای سرطان پستان اغلب غیر قابل مداخله می‌باشد، بنابراین تأکید اصلی برنامه‌های پیش‌گیری از سرطان پستان بیشتر بر تشخیص زودرس و غربال‌گری آن متمرکز است که موجب کاهش مرگ و میر مبتلایان می‌شود (۶، ۷). در کل میزان بقای کسانی که در مرحله اول از بیماری قرار دارند در ۱۰ سال ۷۵ درصد است، ولی احتمال بقای فردی که در مرحله ۵ قرار دارد، کمتر از ۲۰ درصد برای ۵ سال می‌باشد (۸).

روش‌های تشخیص زودرس سرطان پستان شامل خودآزمایی پستان، معاینه بالینی پستان توسط پزشک یا کارکنان بهداشتی و ماموگرافی می‌باشد. خودآزمایی پستان روشی ساده، کم هزینه و کم خطر جهت تشخیص سرطان پستان در مراحل اولیه است.

مطالعات انجام شده نشان داده است که سرطان پستان در افرادی که خودآزمایی پستان را انجام می‌دهند، در مراحل ابتدایی‌تری (در مقایسه با کسانی که خودآزمایی پستان را انجام نمی‌دهند) تشخیص داده می‌شود. گرچه کارایی خودآزمایی پستان به کیفیت معاینه نیز بستگی دارد، اما مطالعات افزایش ۵ ساله‌ای را در شانس بقای بیمارانی که خودآزمایی پستان را انجام می‌دهند، نشان می‌دهد (۹). پژوهشگران معتقدند در صورتی که زنان اطلاعاتی در مورد معاینه پستان به دست آورند، قادر به تشخیص موارد غیر طبیعی خواهند بود (۱۰).

با توجه به آن که سرطان پستان از مسایل مهم بهداشتی است که سلامت زنان را تهدید می‌کند، به عنوان یکی از اولویت‌های پژوهشی کشور مطرح می‌باشد (۶). طرز تفکر و نگرش در مورد یک بیماری عامل مهمی در انجام دادن یا ندادن یک رفتار پیش‌گیرانه است (۱۱)، بنابراین جهت ترغیب زنان به انجام معاینات نیاز به تغییر نگرش، آگاهی و شیوه‌های رفتاری آن‌ها می‌باشد. برای ایجاد این تغییر شناخت اولیه باورها، نگرش‌ها و میزان آگاهی موجود آن‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

با توجه به افزایش شیوع سرطان پستان در بسیاری از کشورهای جهان و ایران و همچنین عدم وجود برنامه‌های آموزشی مدون در زمینه روش‌های غربال‌گری و تشخیص زودرس سرطان پستان در سطح کشور، به نظر می‌رسد که یافتن راهی مناسب و عمومی جهت اشاعه این آموزش در کشور ضروری است. مطالعه آگاهی، بینش و عملکرد یکی از روش‌های مطالعه جهت شناسایی وضع موجود و بررسی نیاز و ایجاد انگیزه می‌باشد تا با اطلاعات به

بین دانشجویان دانشکده‌های مختلف توزیع شد و از دانشجویان خواسته شد تا در صورت تمایل به سؤالات جواب دهند. روایی پرسش‌نامه توسط اهل فن تأیید شده بود و پایایی بالای آن طی مطالعه پایلوت به اثبات رسیده بود.

به دلیل زیاد بودن افراد جامعه مورد پژوهش، نمونه‌ها در این مطالعه با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای و به نسبت تعداد افراد در هر رشته تحصیلی انتخاب شدند. حجم نمونه با احتساب این که ۵۰ درصد از جمعیت آگاهی در حد مناسبی داشته باشند، ۹۶ نفر محاسبه شد (با دقت ۹۵ درصد و خطای قابل قبول ۱۰ درصد). در این مطالعه ۱۳۵ نفر به نسبت تعداد دانشجویان موجود در هر رشته تقسیم شد و ۷۸ نفر از رشته علوم انسانی، ۳۹ نفر از علوم پایه و مهندسی و ۱۸ نفر از رشته هنر وارد مطالعه شدند.

نرم‌افزارهای SPSS^{۱۱} و Excel جهت آنالیز اطلاعات مورد استفاده قرار گرفت. آزمون‌های مورد استفاده در این پژوهش χ^2 و Fisher's exact test بود.

نتایج

دانشجویان شرکت کننده در این مطالعه در فاصله سنی ۱۸-۲۶ سال قرار داشتند. بیشترین تعداد افراد در گروه سنی ۲۰-۲۳ سال (۶۷/۴ درصد) و کمترین تعداد در گروه سنی بالای ۲۴ سال (۱۱/۱ درصد) قرار داشتند. میانگین سنی این افراد $1/8 \pm 21$ بود. بیشتر جامعه مورد پژوهش مجرد بودند (۹۰/۴ درصد). اکثر شرکت کنندگان سابقه فامیلی سرطان پستان نداشتند. منابع عمده کسب اطلاعات شرکت کنندگان رسانه‌های گروهی (۳۶/۶ درصد)، دوستان و آشنایان (۲۷/۵ درصد) و دروس دانشگاهی (۵/۲ درصد) ذکر

دست آمده، جهت برنامه‌ریزی‌های بهداشتی و ارتقای آگاهی استفاده شود (۱۲).

بنابراین تحقیق حاضر به منظور بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه الزهرا (س)، یعنی بخشی از قشر جوان و تحصیل کرده جامعه، درباره خودآزمایی پستان طراحی شد. به این امید که از این طریق گامی به سوی جبران کاستی‌ها و رسیدن به هدف نهایی یعنی ارتقای سلامت جامعه برداشته شود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی بود که بر روی دانشجویان دانشگاه الزهرا (س) در سال ۱۳۸۶ انجام شد. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسش‌نامه جمع‌آوری گردید. این اطلاعات شامل سه بخش زیر بود: الف) اطلاعات دموگرافیک شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، رشته تحصیلی، سابقه فامیلی سرطان پستان و منبع کسب اطلاعات در مورد سرطان پستان، ب) بخش مربوط به آگاهی که شامل ۱۳ سؤال بود. به هر جواب درست ۳ امتیاز، جواب نیمی دانم ۱ امتیاز و جواب نادرست صفر امتیاز تعلق می‌گرفت و در نتیجه نمره محاسبه شده بین صفر تا ۳۹ به دست می‌آمد و بعد به درصد تبدیل می‌شد و ج) بخش مربوط به نگرش که شامل ۷ سؤال بود. امتیاز جواب هر سؤال از ۱ تا ۵ در نظر گرفته می‌شد؛ به طوری که به جواب صحیح‌تر نمره ۵، جواب صحیح نمره ۴، جواب نه موافق و نه مخالف نمره ۳، جواب نادرست نمره ۲ و به جواب کاملاً نادرست نمره ۱ تعلق می‌گرفت. لذا حداقل و حداکثر نمره به ترتیب ۷ و ۳۵ بود. نمرات به دست آمده بعد به درصد تبدیل می‌شد. این پرسش‌نامه پس از کسب مجوز از دانشگاه الزهرا (س)

شده بود (جدول ۱).

و میانه ۴۸/۸ درصد بود (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی مطلق و نسبی و نمره جامعه مورد پژوهش

بر حسب میزان آگاهی		
درصد	فراوانی	آگاهی
۲۱/۵	۲۹	۶۰ درصد \geq (خوب)
۴۵/۹	۶۲	۴۰-۶۰ درصد (متوسط)
۳۲/۶	۴۴	۴۰ درصد \leq (ضعیف)
۱۰۰	۱۳۵	جمع

بیشترین افراد دارای آگاهی خوب بر حسب سن مربوط به گروه سنی بالای ۲۴ سال (۳۳/۳ درصد) و کمترین آنها مربوط به گروه سنی کمتر از ۱۹ سال (۱۳/۸ درصد) بود. بر حسب وضعیت تأهل، بیشترین افراد با آگاهی خوب مربوط به گروه متأهلین (۵۳/۸ درصد) بود. بر حسب رشته تحصیلی بیشترین افراد دارای آگاهی خوب مربوط به رشته پایه و مهندسی (۲۵/۶ درصد) و کمترین آنها مربوط به رشته تحصیلی هنر (۵/۶ درصد) بود.

در افرادی که سابقه فامیلی سرطان پستان داشتند، ۲۰ درصد از آگاهی خوب، ۵۱/۴ درصد از آگاهی متوسط و ۲۸/۶ درصد از آگاهی ضعیف برخوردار بودند. بیشترین افراد دارای آگاهی خوب بر حسب منبع کسب اطلاعات مربوط به افرادی بود که از دروس دانشگاهی استفاده می‌کردند (۵۷/۱ درصد).

نگرش جامعه مورد پژوهش درباره خودآزمایی پستان به تفکیک هر سؤال مشخص شد؛ به طوری که سؤالات شماره ۲ (با انجام خودآزمایی می‌توان هر گونه توده و بدخیمی را به موقع تشخیص داد و درمان کرد؟) و شماره ۴ (صرف وقت برای انجام خودآزمایی پستان بیهوده است؟) به ترتیب بالاترین (۵۱/۹ و ۴۳ درصد) نگرش مثبت (جواب صحیح) و سؤال

جدول ۱. خصوصیات جمعیت مورد مطالعه

متغیر	فراوانی	درصد
گروه سنی	≤ 19	۲۹
	۲۰-۲۳	۹۱
	≥ 24	۱۵
وضعیت تأهل	مجرد	۱۲۲
	متأهل	۱۳
رشته تحصیلی	علوم انسانی	۷۸
	هنر	۱۸
	علوم پایه و مهندسی	۳۹
سابقه فامیلی	با سابقه فامیلی	۳۵
	بدون سابقه فامیلی	۱۰۰
منبع کسب اطلاعات	رسانه‌های گروهی	۴۹
	دروس دانشگاهی	۷
	دوستان و آشنایان	۲۹
	سایر	۵۰
جمع		۱۳۵

آگاهی جامعه مورد پژوهش درباره خودآزمایی پستان به تفکیک هر سؤال مشخص شد؛ به طوری که سؤال ۱۳ (پس از کشف یک توده چه کاری باید انجام شود؟) از بین سؤالات دیگر، بیشترین جواب درست (۷۷/۸ درصد) و سؤال ۱۲ (چه کارهایی در حین معاینه باید انجام شود؟)، کمترین جواب درست (۵/۲ درصد) را به خود اختصاص دادند.

اکثر افراد مورد پژوهش دارای آگاهی متوسط (۴۵/۹ درصد) و کمترین تعداد افراد مورد پژوهش دارای آگاهی خوب (۲۱/۵ درصد) بودند. دامنه نمره آگاهی ۹۲-۲۶ درصد بود و تقسیم‌بندی به سه گروه با توجه به فراوانی نمرات کسب شده، انجام گرفت. میانگین کل آگاهی ۴۹/۸ درصد با انحراف معیار ۱۴/۲

شماره ۱ (معاینه پستان فقط باید توسط متخصص زنان انجام گیرد؟) بالاترین (۳۹/۳ درصد) نگرش منفی (جواب غلط) را در افراد مورد پژوهش نشان داد. بیشتر افراد مورد پژوهش نگرش مثبت داشتند (۶۸/۱ درصد). میانگین کل نگرش ۷۳/۲ درصد با انحراف معیار ۹ و میانه ۷۴/۲ درصد بود. دامنه نمره نگرش به دست آمده، ۳۱-۸۹ درصد بود. بیشترین نگرش مثبت بر حسب سن مربوط به گروه سنی بالای ۲۴ سال (۷۳/۳ درصد) و کمترین آن مربوط به گروه سنی کمتر از ۱۹ سال (۵۸/۶ درصد) بود. بیشترین نگرش مثبت بر حسب وضعیت تأهل مربوط به گروه متأهلین بود. بیشترین نگرش مثبت بر حسب رشته تحصیلی مربوط به رشته علوم پایه و مهندسی (۷۴/۴ درصد) و کمترین آن مربوط به رشته تحصیلی علوم انسانی (۶۴/۱ درصد) بود. نگرش مثبت در افراد با سابقه فامیلی سرطان پستان فقط کمی بیشتر از افراد بدون سابقه فامیلی بود (۶۸/۶ به ۶۸ درصد). بین آگاهی دانشجویان مورد پژوهش با وضعیت تأهل ($P = 0/007$) و منبع کسب اطلاعات ($P < 0/001$) رابطه معنی‌داری وجود داشت، ولی با سن و رشته تحصیلی رابطه معنی‌داری نداشت ($P > 0/05$). منظور از رابطه معنی‌دار به این معنی است که افرادی که متأهل بودند و همچنین افرادی که منبع کسب اطلاعات آن‌ها دروس دانشگاهی بود،

آگاهی بهتری داشتند.

بین نگرش جامعه مورد پژوهش با منبع کسب اطلاعات نیز رابطه معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/05$)، ولی با سن و رشته تحصیلی رابطه معنی‌داری نداشت. منظور از رابطه معنی‌دار به این معنی است که افرادی که منبع کسب اطلاعات آن‌ها رسانه‌های گروهی بود از نگرش مثبت بیشتری برخوردار بودند. در این بررسی بین میزان آگاهی و نگرش دانشجویان مورد پژوهش رابطه معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/001$)، یعنی افرادی که آگاهی بیشتری داشتند از نگرش مثبت بیشتری نیز نسبت به خودآزمایی پستان برخوردار بودند (جدول ۳).

بحث

با توجه به یافته‌های به دست آمده، میزان آگاهی اکثریت دانشجویان مورد پژوهش درباره خودآزمایی پستان متوسط بود. اگر چه تا به امروز مطالعات زیادی در ارتباط با سرطان پستان و خودآزمایی در جهان و ایران صورت گرفته است، ولی به طور اختصاصی در مورد آگاهی و نگرش دانشجویان غیر پزشکی مطالعه‌ای یافت نشد. بنابراین اکثر یافته‌های این پژوهش با مطالعاتی که بر روی سایر گروه‌های زنان شامل معلمان، زنان روستایی و زنان مراجعه کننده به مرکز بهداشت صورت گرفته، مقایسه شده است.

جدول ۳. توزیع فراوانی مطلق و نسبی آگاهی جامعه مورد پژوهش بر حسب نگرش

نگرش	بیشتر از ۶۰ درصد (خوب)			۴۰-۶۰ درصد (متوسط)			کمتر از ۴۰ درصد (ضعیف)		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
(بیشتر از ۷۰ درصد) مثبت	۲۳	۲۵	۵۰	۵۴/۳	۱۹	۲۰/۷	۹۲	۱۰۰	
(کمتر از ۷۰ درصد) منفی	۶	۱۴	۱۲	۲۷/۹	۲۵	۵۸/۱	۴۳	۱۰۰	
جمع	۲۹	۲۱/۵	۶۲	۴۵/۹	۴۴	۳۲/۶	۱۳۵	۱۰۰	

پستان، آگاهی بیش‌تری نسبت به خودآزمایی و سرطان پستان داشته باشند.

در مطالعه‌ای که در کرمان انجام شد، با این‌که ۷۰ درصد از زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی و درمانی سطح شهر تشخیص به موقع سرطان پستان را بر درمان مؤثر می‌دانستند، ولی ۴۷ درصد از آن‌ها از راه‌های تشخیص زودرس هیچ اطلاعی نداشتند و خودآزمایی پستان در ۵۱ درصد از زنان تا به آن موقع انجام نشده بود. بیش‌ترین علت ذکر شده برای عدم انجام اقدامات تشخیص زودرس، عدم آگاهی بود (۱۶).

مطالعه‌ای در یزد نشان داد که با آن‌که شرکت‌کنندگان از پرسنل بیمارستانی بودند، اما آگاهی متوسطی نسبت به خودآزمایی داشتند (۱۷). در مطالعه دیگری که در تبریز انجام گرفت، نشان داده شد که تنها ۱۸/۸ درصد از زنان از خودآزمایی پستان آگاهی داشتند و ارتباط معنی‌داری بین انجام خودآزمایی پستان با سطح تحصیلات و سابقه فامیلی سرطان پستان وجود داشت (۱۸).

در مطالعه دیگری که در تهران تحت عنوان بررسی میزان آگاهی و نگرش کارمندان بهداشتی شهر تهران نسبت به خودآزمایی پستان صورت گرفت، بیشتر شرکت‌کنندگان نسبت به خودآزمایی نگرش مثبت داشتند و همچنین بیشتر آن‌ها نسبت به خودآزمایی آگاهی خوبی داشتند (۱۹).

در نگاهی به مطالعات خارجی متوجه می‌شویم که این آگاهی در کشورهای پیشرفته به نسبت بالا است. در مطالعه‌ای که در اتریش انجام شده است، گزارش کرده‌اند که حداقل ۳۱ درصد زنان خودآزمایی پستان را به‌طور صحیح و مرتب انجام می‌دهند (۱۵). در مطالعه‌ای در ایالات متحده هم نشان داده شد که ۷۵ درصد زنان از

جامعه مورد بررسی در این پژوهش در محدوده سنی ۱۸ تا ۲۶ سال بود و با توجه به این‌که تمامی آن‌ها دانشجوی بودند، انتظار می‌رفت که افراد این گروه سنی آگاهی و نگرش بالایی را نسبت به خودآزمایی پستان داشته باشند؛ چرا که بیش‌ترین امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی صحیح و به‌روز را دارند.

در مطالعه‌ای که توسط Alsaif با عنوان بررسی میزان دانش و عملکرد دانشجویان دانشکده پرستاری ریاض از خودآزمایی پستان انجام گرفت، حدود ۶۲ درصد آگاهی آن‌ها درباره خودآزمایی از طریق دروس دانشگاهی به دست آمده بود (۱۳). در مطالعه حاضر نیز بین آگاهی خوب افراد درباره خودآزمایی و کسب اطلاعات از طریق دروس دانشگاهی رابطه معنی‌داری وجود داشت.

در مطالعه‌ای که تحت عنوان بررسی میزان آگاهی و عملکرد در میان مهاجران چینی در سانفرانسیسکو درباره خودآزمایی انجام گرفت، مهاجران چینی آگاهی بالایی نسبت به خودآزمایی پستان داشتند (۱۴). مطالعه دیگری در اتریش تحت عنوان بررسی میزان آگاهی و نگرش زنان اتریشی نسبت به خودآزمایی صورت گرفت که در آن اکثر زنان آگاهی بالایی نسبت به خودآزمایی داشتند و به خصوص زنان جوان آگاهی بالاتری داشتند. در مطالعه فوق‌میزان آگاهی با افزایش سن کاهش می‌یافت و میزان آگاهی در افرادی که سابقه سرطان پستان داشتند، بالاتر بود (۱۵). در مطالعه حاضر میزان آگاهی با افزایش سن افزایش یافته است. همچنین آگاهی در افراد با سابقه فامیلی سرطان پستان بالا نبود؛ به‌گونه‌ای که تنها ۲۰ درصد آن‌ها آگاهی خوبی داشتند که با انتظارات پژوهش برابری نمی‌کند؛ چرا که انتظار می‌رفت افراد با سابقه فامیلی سرطان

با توجه به مجموع مطالعات منتشر شده در ایران، به نظر می‌رسد زنان در ایران از دانش کافی نسبت به انجام صحیح این روش برخوردار نیستند و لزوم طراحی برنامه‌های آموزشی ملموس است و به خصوص آموزش صحیح دانشجویان جوان که مادران آینده کشور هستند، در محیط‌های آموزشی از جمله دانشگاه‌ها عملی و متمر ثمر می‌باشد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از مسئولین دانشگاه الزهرا (س) به خاطر مساعدت در انجام این تحقیق تشکر و قدردانی به عمل می‌آورند.

خودآزمایی پستان آگاهی کامل دارند (۲۰).

نگاه کلی به تمام روش‌های کشف زودرس سرطان پستان و مطالعاتی که در این زمینه انجام شده است، مؤید این موضوع می‌باشد که بهترین راه برای نجات جان زنان از خطر سرطان پستان آگاه سازی آن‌ها از این نوع بیماری و علایم زودرس و خطر ساز آن و روش‌های غربالگری می‌باشد (۲۱).

از کاستی‌های مطالعه حاضر این بود که تنها گروهی از دانشجویان با محدوده سنی محدود مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج به سختی قابل تعمیم به جامعه زنان است، گر چه احتمال می‌رود زنان غیر تحصیل کرده نسبت به دانشجویان آگاهی و نگرش درست کمتری داشته باشند.

References

- Varricchio A, American Cancer Society. A cancer source book for nurses. Atlanta, GA: American Cancer Society; 1997.
- Donegan WL, Spratt J. Cancer of the breast. Philadelphia, PA: WB Saunders; 2002.
- Akbari M, Movahedi M, Haghghat S, Khayamzadeh M, Moradi A, Mirzaei H. Survival rate of breast cancer based on geographical region in Iran: A National Study. *Annals of Oncology* 2011; 22: 64.
- Akbari ME. Cancer in Iran. Qom, Iran: Dar-Ol-Fekr Publication; 2008. [In Persian].
- Janghorbani M, Hatami H, Azizi F. Epidemiology and control of prevalent diseases in Iran. 3th ed. Tehran, Iran: Khosravi; 2010. [In Persian].
- Aziz Mohammadi S, Vakili MM, Mousavinasab N. Survey of knowledge, attitude, and student's skill about breast cancer in Zanjan women tarbiat moallem center. *J Zanjan Uni Med Sci* 2001; 9(34): 15-9.
- Park JE. Textbook of preventive and social medicine: a treatise on community health. 3th ed. Jabalpur, India: Banarsidas Bhanot; 2008.
- Leppert PC, Peipert JF. Primary care for women. Philadelphia, PA: Lippincot Williams & Wilkins; 2004.
- Clarke VA, Savage SA. Breast self-examination training: a brief review. *Cancer Nurs* 1999; 22(4): 320-6.
- Burroughs A, Leifer G. Maternity Nursing. 8th ed. Philadelphia, PA: WB Saunders Company; 1999.
- Ghazanfaree Z, Alemzadeh B, Nikian Y. An investigation on the knowledge and attitude of school teachers in Kerman city about breast self examination (BSE). *J Kerman Univ Med Sci* 1995; 2(2): 77.
- McCorkle R. Cancer Nursing. 2nd ed. Philadelphia, PA: WB Saunders; 1996.
- Alsaif AA. Breast self-examination among Saudi female nursing students in Saudi Arabia. *Saudi Med J* 2004; 25(11): 1574-8.
- Wong-Kim E, Wang CC. Breast self-examination among Chinese immigrant women. *Health Educ Behav* 2006; 33(5): 580-90.
- Janda M, Obermair A, Haidinger G, Waldhoer T, Vutuc C. Austrian women's attitudes toward and knowledge of breast self-examination. *J Cancer Educ* 2000; 15(2): 91-4.
- Khanjani N, Noori A, Rostami F. The Knowledge and Practice of Breast Cancer Screening Among Women in Kerman, Iran. *Al-Ameen J Med Sci* 2012; 5(2): 221-6.
- Mojahed SH, Dehghani Firouzabadi R, Dafei M. The knowledge and practice of nurses and midwives of Yazd hospitals about breast self examination. *J Shaheed Sadoughi Univ Med Sci* 2001; 9(1): 82-8.
- Farshbaf Khalili A, Shahnazi M, Ghahvechi A, Torabi SS. The practice of breast cancer screening and its effecting factors in the women

- visiting Tabriz Health centers. *Pazhooesh Parastari* 2009; 4(12-13): 27-38.
19. Haji-Mahmoodi M, Montazeri A, Jarvandi S, Ebrahimi M, Haghghat S, Harirchi I. Breast self-examination: knowledge, attitudes, and practices among female health care workers in Tehran, Iran. *Breast J* 2002; 8(4): 222-5.
20. Tu SP, Reisch LM, Taplin SH, Kreuter W, Elmore JG. Breast self-examination: self-reported frequency, quality, and associated outcomes. *J Cancer Educ* 2006; 21(3): 175-81.
21. Montazeri A, Vahdaninia M, Harirchi I, Harirchi AM, Sajadian A, Khaleghi F, et al. Breast cancer in Iran: need for greater women awareness of warning signs and effective screening methods. *Asia Pac Fam Med* 2008; 7(1): 6.

Knowledge and Attitude of Students at Alzahra University about Breast Self-Examination, Iran

Ahad Ashrafi Asgarabad¹, Narges Khanjani², Maryam Saber³, Sara Jalili⁴, Esmail Khedmati⁵

Abstract

Background: Breast cancer is the most common preventable cancer among women. One of the ways of prevention and early detection of breast cancer is breast self-examination (BSE). Thus, we decided to conduct a study about the knowledge and attitude toward BSE among the students of Alzahra University, Iran.

Methods: This was a cross-sectional analytical study in which 135 female students aging 18-26 years were enrolled using stratified random sampling. Data was collected by valid and reliable questionnaires. Descriptive statistics and chi-square test were used to analyze the data.

Results: While most students (45.9%) had an average level of knowledge about BSE, married students were significantly more knowledgeable ($P = 0.007$). The majority of students (68.1%), especially older, married students and those with a positive family history of breast cancer, had more positive attitude about BSE. The most popular way of gaining information among students was mass media. Students who gained information from university books had significantly more knowledge than others ($P < 0.001$). Subjects who obtained information from mass media had more positive attitude than others ($P = 0.04$). In addition, students with more knowledge had significantly more positive attitude ($P < 0.001$).

Conclusion: The knowledge and attitude about BSE is less than satisfactory even among university students. The values would probably be even less among the general female population in Iran. Proper and more intense educational programs about BSE should be scheduled even in higher education institutions.

Keywords: Knowledge, Attitude, Breast self examination, Students.

¹ MSc Student, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

² Assistant Professor, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

³ PhD Student, Department of Health Education, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

⁴ Health Officer, East Azarbayejan Health Center, Tabriz, Iran.

⁵ Health Officer, Qom Province Health Center, Qom, Iran.

Corresponding Author: Narges Khanjani PhD, Email: n_khanjani@kmu.ac.ir

Address: School of Public Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

Tel/Fax: +98-341-3205102